

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/100
URBROJ: 50301-05/14-23-4

Zagreb, 7. prosinca 2023.

H9**NP*021-10/23-14/11*50-23-4**H9

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 07-12-2023		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-10/23-14/11	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vri.
50-23-4	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje uzročnika nekontroliranog rasta cijena osnovnih prehrambenih i higijenskih potrepština, a koje su dovele do ugroze socijalnog blagostanja i egzistencijalne sigurnosti hrvatskih građana (predlagatelji: 16 zastupnika u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-10/23-14/11, URBROJ: 65-23-3, od 25. rujna 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje uzročnika nekontroliranog rasta cijena osnovnih prehrambenih i higijenskih potrepština, a koje su dovele do ugroze socijalnog blagostanja i egzistencijalne sigurnosti hrvatskih građana (predlagatelji: 16 zastupnika u Hrvatskome saboru) daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje uzročnika nekontroliranog rasta cijena osnovnih prehrambenih i higijenskih potrepština, a koje su dovele do ugroze socijalnog blagostanja i egzistencijalne sigurnosti hrvatskih građana, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijelo 16 zastupnika u Hrvatskome saboru, aktom od 23. rujna 2023., iz sljedećih razloga:

U posljednje tri godine sva inflatorna kretanja u gospodarskom i socijalnom okruženju, Vlada Republike Hrvatske primjereno je adresirala donoseći razne mjere ublažavanja inflatornih pritisaka te ukupna vrijednost dosadašnjih paketa mjera iznosi 6,8 milijardi eura.

Vlada Republike Hrvatske je radi sprječavanja negativnih učinaka promjena pojedinih cijena, a u cilju otklanjanja štetnih posljedica poremećaja na tržištu u pogledu opskrbe osnovnim životnim namirnicama stanovništva na području Republike Hrvatske, donijela Odluku o izravnim mjerama kontrole cijena određenih prehrambenih proizvoda („Narodne novine“, br. 104/22., 5/23., 31/23. i 37/23.). Odluka se odnosila na subjekte koji obavljaju registriranu djelatnost trgovine na području Republike Hrvatske te je obuhvaćala devet osnovnih prehrambenih proizvoda.

U okviru novoga paketa mjera, Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o izravnim mjerama kontrole cijena određenih proizvoda u trgovini na malo („Narodne novine“, broj 107/23.) kojom su ograničene cijene za ukupno 30 grupa proizvoda počevši od 18. rujna 2023., a sve radi sprječavanja negativnih učinaka promjena pojedinih cijena, s ciljem smanjenja inflacije i otklanjanja štetnih posljedica poremećaja na tržištu Republike Hrvatske čime se želi pomoći najugroženijim građanima. Dakle, propisana je najviša redovna cijena proizvoda u pojedinoj kategoriji pa je tako košarica proizvoda kojima je sada ograničena cijena na kraju 2022. godine koštala 99,68 eura, a po novim cijenama 76,19 eura, što je 23,57 % manje, uz uštedu od 23,49 eura.

Nadalje, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u ožujku 2023. godine pustilo u rad aplikativno rješenje „Kretanje cijena“ s ciljem javnog informiranja građana Republike Hrvatske o kretanju maloprodajnih cijena iz potrošačke košarice koja dokazano služi kao kontrolni i korektivni mehanizam za zaštitu građana od neopravdanog podizanja 78 kategorija osnovnih proizvoda za kućanstvo koji se prate, a svim poslovnim subjektima koji sudjeluju u projektu omogućuje da transparentno objave usporedive cijene s kraja 2022. i iz 2023. godine.

Slijedom navedenoga, razvidno je kako je naporima Vlade Republike Hrvatske omogućeno pojeftinjenje ne samo 30 grupa proizvoda obuhvaćenih Odlukom o izravnim mjerama kontrole cijena određenih proizvoda u trgovini na malo, već i šireg asortimana jer je potaknuta konkurencija na tim proizvodima između trgovačkih lanaca kao i između proizvođača cijenom ograničenih proizvoda, a sve u cilju snižavanja inflacije i zaštite standarda hrvatskih građana.

U odnosu na navode kako bi trebalo utvrditi da je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: AZTN) pasivno promatrala monopolsko djelovanje trgovačkih lanaca, Vlada Republike Hrvatske ističe kako AZTN na promjene cijena reagira u slučaju opravdane sumnje da je do njihove promjene došlo zbog narušavanja tržišnog natjecanja od strane određenih poduzetnika, a ne zbog toga što je došlo do općeg poskupljenja i/ili promijenjenih okolnosti na tržištu. AZTN je u dosadašnjoj praksi utvrdila 22 zabranjena horizontalna sporazuma (kartela) i šest vertikalnih sporazuma, te je ukupno izrekla 4.188.015,13 eura novčanih kazni.

U smislu odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine, br. 79/09., 80/13. i 41/21.; u daljnjem tekstu: ZZTN), poduzetnik čiji tržišni udjel na mjerodavnom tržištu iznosi više od 40 posto može biti u vladajućem položaju. U 2021. godini na razini Republike Hrvatske, ne bilježi se tržišni udio viši od 40 posto bilo kojega od trgovaca na malo mješovitom robom. Slijedom navedenog nije ispunjena pretpostavka vladajućeg položaja za vođenje postupka utvrđivanja zlouporabe u smislu ZZTN-a.

AZTN je od 2017. godine nadležna i za provedbu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17. i 52/21.; u daljnjem tekstu: ZNTP) te je od početka pune primjene ZNTP-a do zaključno 5. listopada 2023. AZTN ukupno izrekla 661.798,30 eura novčanih kazni u postupcima utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi.

U odnosu na navode na pasivno držanje AZTN-a u predmetu DODLEK-AGRO d.o.o., ističe se kako je AZTN protiv KONZUM plusa d.o.o. pokrenula po službenoj dužnosti upravni postupak radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u smislu odredbi ZNTP-a. AZTN će nakon utvrđenja svih činjenica i okolnosti slučaja na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja donijeti meritornu odluku. Slijedom navedenog, netočna je tvrdnja predlagatelja da je u konkretnom slučaju prisutno pasivno držanje AZTN-a. Zaključno, sve odluke i rješenja AZTN-a te priopćenja AZTN-a objavljuju se i dostupni su na mrežnoj stranici: <https://www.aztn.hr/odluke/odluke/>.

Tržišna inspekcija Državnog inspektorata nadzire primjenu odredbi Zakona o trgovini („Narodne novine“, br. 87/08., 96/08., 116/08., 76/09. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19., 32/20. i 33/23.). Vlada Republike Hrvatske ističe da se formiranje maloprodajnih cijena u sektoru trgovine i usluga uređuje slobodno u skladu s pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi, odnosno odredbama Zakona o trgovini nisu dane ovlasti tržišnoj inspekciji, na temelju kojih bi ista mogla utjecati na formiranje maloprodajnih cijena proizvoda i usluga. Tržišna inspekcija Državnog inspektorata provodi inspeksijske nadzore i temeljem Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 19/22.) i to proaktivno, na temelju Godišnjeg programa rada, te reaktivno po predstavkama potrošača sukladno navedenim zakonskim ovlastima.

Naime, tržišna inspekcija Državnog inspektorata ima ovlasti za provođenjem inspeksijskih nadzora isključivo u slučaju ograničenja maloprodajnih cijena pravnim aktima Vlade Republike Hrvatske kao što je u slučaju Odluke o izravnim mjerama kontrole cijena određenih proizvoda u trgovini na malo („Narodne novine“, broj 107/23.). Tržišna inspekcija nakon stupanja na snagu Odluke, kontinuirano provodi inspeksijske nadzore nad trgovcima, a u slučaju kada se u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da trgovac prodaje proizvode iznad najviše dopuštene maloprodajne cijene propisane Odlukom, protiv istog se poduzimaju zakonom propisane mjere.

Vezano za mjere poljoprivredne politike i kontrolu velikih korisnika potpora Vlada Republike Hrvatske napominje da se isto sustavno kontrolira u suradnji više nadležnih tijela i to Državnog inspektorata, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te Carinske uprave Ministarstva financija dok navedene aktivnosti koordinira nadležno tijelo Ministarstvo poljoprivrede.

Državni inspektorat provodi i službene kontrole u području zdravlja životinja. Inspeksijski nadzori i službene kontrole provode se bez prethodne najave, osim u posebnim slučajevima pri pojavi zaraznih i nametničkih bolesti te u slučajevima provedbe detaljne revizije sustava djelovanja veterinarskih organizacija, odnosno delegiranih tijela.

Vezano za pitanje djelovanja Državnog inspektorata u slučaju pronađene salmonelle kod proizvođača jaja Lukač d.o.o., ističe se da je postupak provođenja službene kontrole od strane veterinarske inspekcije i samo uzorkovanje provedeno profesionalno i u

skladu s pravilima struke. Veterinarska inspekcija Državnog inspektorata ni na koji način ne ograničava domaću proizvodnju niti potiče uvoz proizvoda u Republiku Hrvatsku već provodi sustavne i kontinuirane kontrole subjekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i u skladu s utvrđenim tijekom nadzora poduzima zakonom propisane mjere.

Vežano za navode predlagatelja kako je Državni inspektorat nadležan skrbiti o poštivanju Zakona o radu te kako postoji bezbroj primjera o kršenju prava radnika u segmentu trgovine ističe se kako inspekcija rada Državnog inspektorata u okviru svog djelokruga obavlja inspekcijske nadzore provedbe propisa o radnim odnosima i zaštiti na radu. Najviše nepravilnosti i poduzetih mjera inspektora rada utvrđeno je u djelatnosti ugostiteljstva, graditeljstva i ostalim uslužnim djelatnostima te potom u djelatnosti trgovine.

Slijedom svega navedenoga, razvidno je da sva tijela u sustavu sukladno svojoj nadležnosti postupaju sukladno zakonu te nema potrebe za osnivanjem Istražnog povjerenstva zadaća kojeg bi bila upravo poslovi koje kontinuirano i transparentno obavljaju tijela u sustavu.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra gospodarstva i održivog razvoja dr. sc. Davora Filipovića i državne tajnike Ivu Milatića i Hrvoja Bujanovića.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković